

EDUKACIJA

ODGOJ U DOBA KORONE

Predavačica: Tea Resanović, pedagoginja

MENTI 8

neizvjesnost

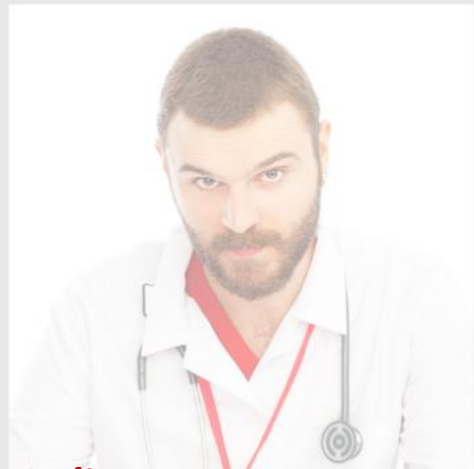
gospodarska
kriza

upitna radna
mjesta

plaćen rad u
posebnim
uvjetima?!?

DEPERSONALIZACIJA INSTITUCIONALNOG ODGOJA

Izvor: Zrno

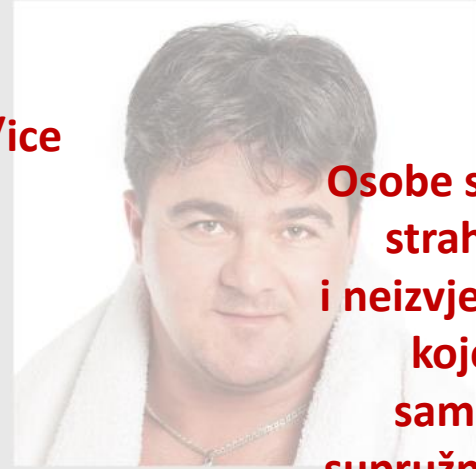
Odgojitelji/ice

osobe čije su kuće i stanovi možda stradali u potresu

Mlade i zdrave osobe u domaćinstvu s nekim tko je rizična skupina

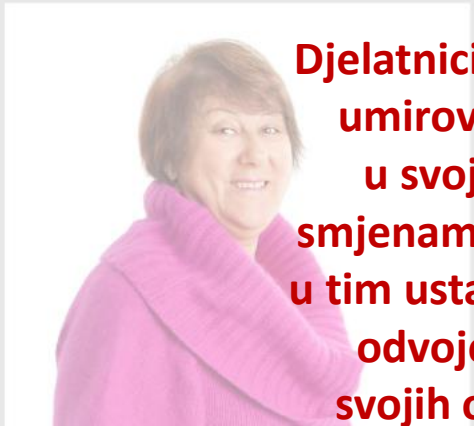
Učitelji/ice

Osobe s vlastitim strahovima i neizvjesnostima, koje žive same ili sa supružnicima koji

Osobe s kroničnim bolestima

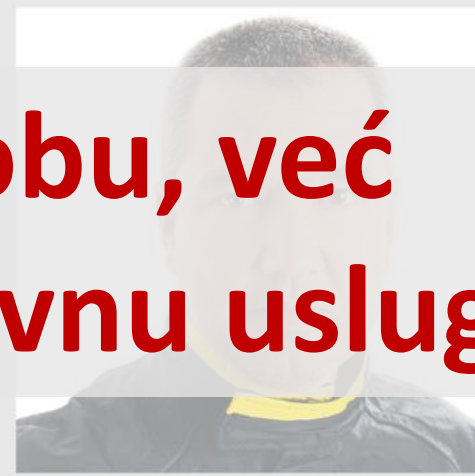
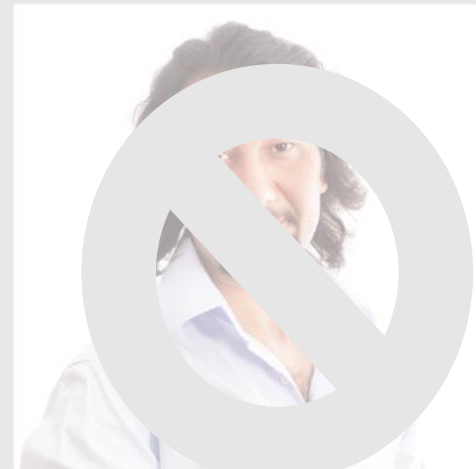
Djelatnici domova umirovljenika u svojim su smjenama spavali u tim ustanovama, odvojeni od svojih obitelji.

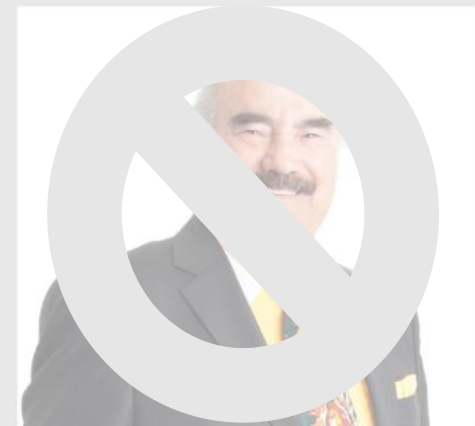
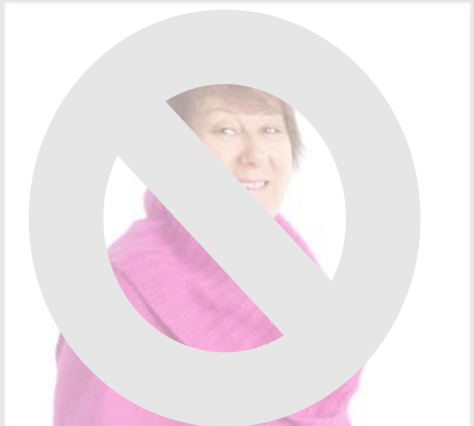
su s državnim minimalcem ostali kod kuće, ne znajući hoće li sutra za njih biti posla

Osobe u rizičnoj skupini 60+

**Mi ne vidimo osobu, već
depersonaliziranu javnu uslugu**

Jedni bez drugih ne možemo!

**Za kućanski aparat dobijemo upute za rukovanje...
a za odgoj djeteta? Za roditeljstvo?**

Jedni bez drugih ne možemo!

Stručnjaci su prošli dio osposobljavanja za odgoj... a na kome je osposobljavanje roditelja? Na njima samima? Na stručnjacima? Na društvu?

Jedni bez drugih ne možemo!

Prema drugome se trebamo ponijeti onako kako želimo da se drugi ponašaju prema nama.

MENTI 10-12

Što se smatra neodgovornošću?

- *Kršenje samoizolacije?*
- *Necijepljenje?*
- *Odbijanje testiranja?*
- *Svjesno izlaženje iz doma dok je osoba zarazna?*

...

„KORONADEMOKRACIJA“

**PANDEMIC
#COVID19**

privremeni i promjenjivi oblik demokracije protiv kojega ima i mnogo prosvjeda zbog kršenja ljudskih prava propisanih Ustavom i zakonima

ODGOJ – KOD KUĆE

- **Problematika CJELODNEVNOG odgoja i OBRAZOVANJA te aktivnog provođenja vremena u izolaciji vlastitog doma**
- **Roditelji priznaju kako je teško kvalitetno strukturirati obaveze i slobodne aktivnosti djece te da odgajatelja i učitelja ne može zamijeniti TV ili računalo**

ZNAMO LI ODGOVORE?

„Teta, kad će proći ta korona?“

„Tata, mogu li ići s prijateljima na nogomet?“

„Mama, kad ćemo ići u igraonicu?“

OBITELJSKI ŽIVOT

- *Struktura?*
- *Smirenost?*
- *Igra?*
- *Odgoj?*
- *I obrazovanje?*

- *... Posao roditelja?*

Izvor: Deutsche Welle

ŽELJETI BITI DOBAR U SVOJOJ ULOZI

- „Zadaća roditelja je svakog jutra ustati sa svojom djecom i činiti ono što se mora i što činiti treba da bi nekad tijekom dana doživjeli neuspjeh“, kaže psiholog Klaus Neumann o roditeljskoj svakodnevici. „Sljedećeg dana unatoč tomu ustajemo, činimo što činiti moramo i opet doživljavamo neuspjeh.“

Izvor: Deutsche Welle

MENTI 13, 14

- Zadovoljavanje interesa svakog pojedinca – i djece i roditelja
- Važnost mogućnosti osame, mirnog mjesta
- Pronalazak alternativnih aktivnosti – **ne možemo na igralište, vozit ćemo bicikl**

PRONAĆI PONEŠTO I
MJESTO ZA SVAKOGA

Izvor: Deutsche Welle

DJECA ISPOD RADARA?

MENTI 15

„smetala” ?

„prenositelji” ?

Izvor: Deutsche Welle

DJECA IZ OBITELJI U RIZIKU

- Primjer Njemačke, socijalna radnica koja radi u ambulatnoj pomoći obiteljima jednog dječjeg doma
 - Sve se odvija telefonom
 - *„Ne vidim izraze lica i govor tijela.“*
 - Ako postoji sumnja za ugroženost, posjećuje se obitelj
- Kada su škole i vrtići zatvorene ili online, manje je prijava CZSS jer su i oni manje u kontaktu s djecom

Izvor: Deutsche Welle

- Organizacija „Save the Children”
- „homeschooling”, „homeoffice”
- Španjolska i Italija = više prijava žena i djece o povećanju nasilja kod kuće
 - Institut Robert Koch – veća vjerojatnost da će odrasli zaraziti dijete, nego obrnuto
- Pitanje zatvaranja igrališta?

GODINU DANA POSLIJE – PROBIR MENTALNOG ZDRAVLJA DJECE U ZG

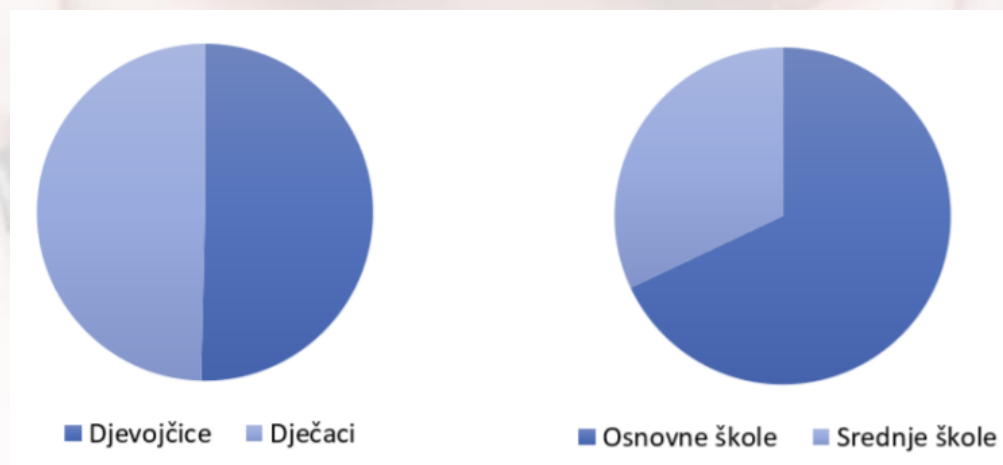
- Projekt „*Podrška jačanju mentalnog zdravlja djece i mladih tijekom i nakon COVID-19 zdravstvene krize i potresa u Gradu Zagrebu*”
- Upravo su potrebe djece, mladih i njihovih obitelji u travnju 2020. objedinile zagrebačke stručnjake u osnivanju **Povjerenstva za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih Grada Zagreba**. U uvjetima potrebe za brzim i organiziranim odgovorom na krizu, cilj Povjerenstva je osigurati koordiniranost aktivnosti i napora u različitim dijelovima sustava zaštite djece i mladih, osiguravajući na taj način da se ograničeni resursi koriste na najučinkovitiji način.

Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba

- Tijekom veljače i ožujka 2021. godine Grad Zagreb, u suradnji sa stručnjacima Povjerenstva za zaštitu mentalnog zdravlja djece i mladih Grada Zagreba te svih osnovnih i srednjih škola u Zagrebu, odlučio je pratiti **opseg dosadašnjih učinaka pandemije COVID-19 i potresa na mentalno zdravlje djece i mladih u Zagrebu.**

Roditeljima je uz podršku naših partnera u osnovnim i srednjim školama učinjena dostupnom aplikacija, koja im omogućuje brz i jednostavan uvid u mentalno zdravlje njihove djece i potrebu za podrškom. Dobiveni podaci istovremeno javnosti su omogućili odgovor na pitanje – kako su nam djeca?

- Obuhvatilo **22 000 djece**

Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba

- **CILJ: omogućavanje rane identifikacije najugroženije djece i adolescenata te usmjeravanje na primanje podrške te osiguravanje stručnih intervencija, kako bi se ublažio utjecaj sadašnje situacije na njihov razvoj i mentalno zdravlje**
- **Nadamo se da će dobiveni podaci dati vrijedne temelje u oblikovanju strategija prevencije i intervencije u budućnosti, koje će omogućiti da mentalnom zdravlju djece i mladih pristupimo na sustavan i cjelovit način, imajući na umu da je briga o mentalnom zdravlju djece i mladih njihovo pravo.**

Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba

Tablica 1. Najčešća iskustva pogođenosti djece pandemijom

Izravno	Udio djece	Posredno	Udio djece
Samoizolacija	61%	Samoizolacija ukućana	43%
Pobolijevanje	11%	Bliska osoba u rizičnoj skupini	43%
Pripadanje rizičnoj skupini	7%	Bliska osoba u samoizolaciji	35%
...		Ukućan u rizičnoj skupini	31%
		Oboljela bliska osoba	26%
		Oboljeli ukućan	22%

*Kategorija bliske osobe prikazana u tablici podrazumijeva djetetu bliske osobe s kojima ne živi, kao što su vršnjaci, nastavnici ili članovi obitelji s kojima ne žive.

S iskustvom boravka člana obitelji u bolnici suočilo se 1% obuhvaćene djece (N=238), a nešto veći broj, njih 4% (N=828) imao je iskustvo hospitalizacije bliske osobe izvan obitelji. Nažalost, 81 dijete (0,4%) uslijed bolesti izgubilo je člana obitelji, a njih 410 (2%) blisku osobu izvan obitelji.

Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba

Dobiveni podaci pokazali da je kod **1 od 10 djece (9%) prisutna značajna anksiozna i/ili depresivna simptomatologija**, koja nadilazi razinu neugodnih emocionalnih iskustava koju bismo smatrali očekivanom za dob. **Svako sedmo dijete (15%) suočava se sa značajnom razinom simptoma posttraumatskog stresa**, odnosno promjena emocionalnosti i ponašanja koja se javljaju kao posljedica iskustva koje može biti opisano kao traumatično.

U okviru doživljaja koji pripadaju krugu posttraumatskih stresnih reakcija vidimo da je polovina djece barem u nekome trenutku iskusila:

- teškoće koncentriranja (56%)
- uznemirenost pri sjećanju na stresni događaj (51%)
- emocionalna osjetljivost/plašljivost (51)
- nametajući sadržaji (49%)
- izbjegavanje neugodnih sjećanja i osjećaja (44%)

Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba

ZAŠTO JE TO SVE VAŽNO?

MENTI 18

Nadalje, gledajući anksioznost i depresiju vidimo da su brige mladih u ovom periodu pojačane. Čak troje od četvero djece u protekloj se godini suočilo sa strahom od neuspjeha (74%), a 60% sa anksioznošću u socijalnim situacijama. Kod gotovo polovice djece zabilježeni su i:

- osjećaji tuge i praznine (48%)
- zabrinutost za sigurnost članova obitelji (47%)
- strah od boravka samo kod kuće (39%)

- **kada smo pod stresom, podložniji smo obolijevanju**
- **teškoće u planiranju obaveza, izvršavanju zadataka, usmjeravanju pažnje**

Izvor: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba
LittleDot

ISTRAŽIVANJE O PARTNERSTVU ODGOJITELJA I RODITELJA U VRIJEME PANDEMIJE

- U tijeku kriznih događaja važno je obiteljima **pružiti podršku** u ispunjavanju njihove odgojne funkcije
- Istraživanje povezanosti sociodemografskih značajki s kvalitetom partnerske suradnje
- **2020./2021., sudjelovalo 313 odgojitelja**

MENTI 19, 20

Izvor: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja

ULOGA ODGOJITELJA

- **Iniciranje** povezanosti djece, roditelja i odgojitelja u obiteljskim uvjetima
- Otvorena **komunikacija i dijalog**
- **Osjetljivost** za potrebe djece i roditelja kao i iniciranje pedagoških aktivnosti
- **Uvažavanje** različitosti, dostupnost, otvorenost i participaciju djece, roditelja i odgojitelja

Izvor: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja

ZADAĆA OBITELJI

- **Struktura života na dobrobit svih članova**

povoljnije
obiteljsko
okruženje

lakša prilagodba
kriznim
situacijama

- **Roditeljska UKLJUČENOST** (istraživanje Nenadić Bilan, 2014)

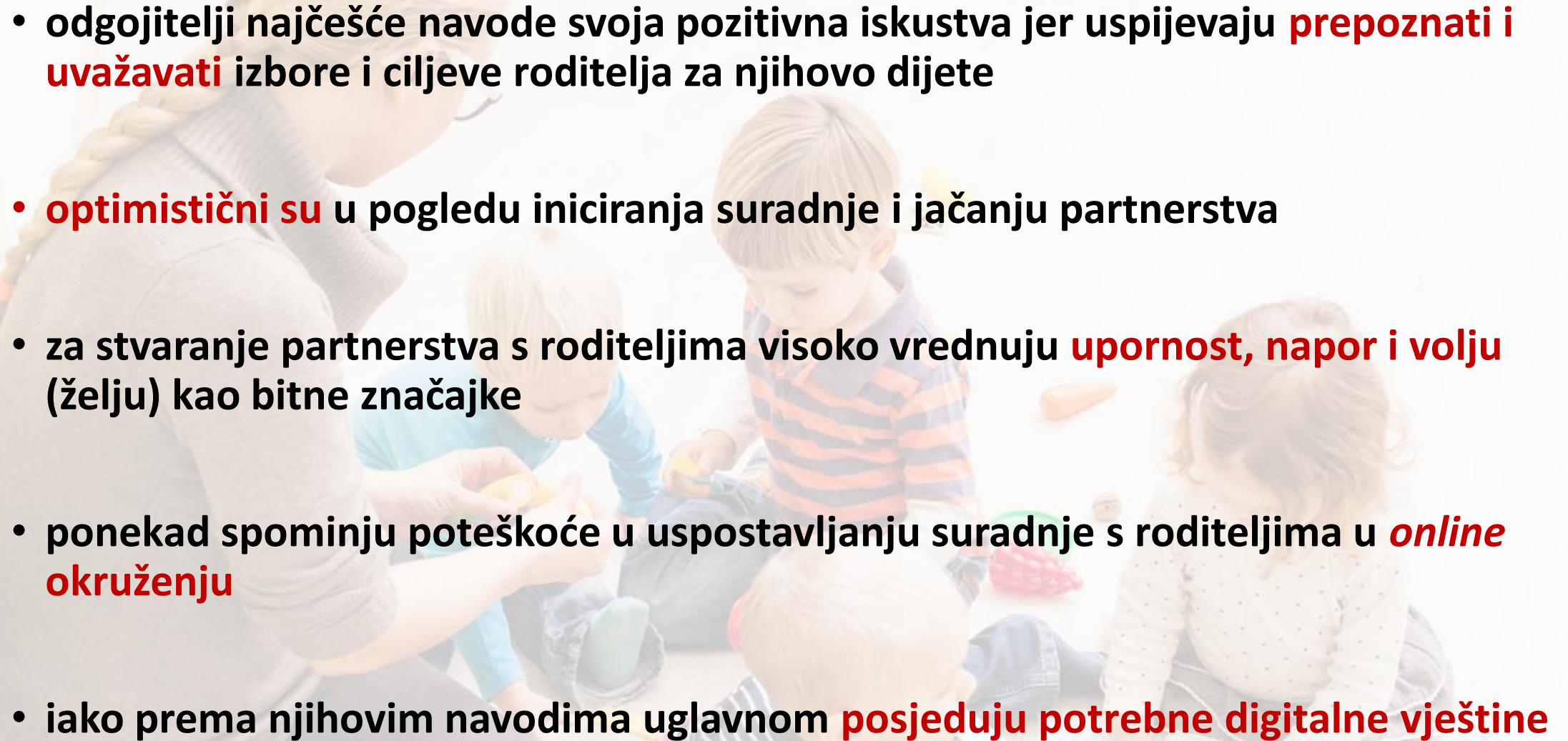
Potrebna im pomoć i
podrška

Izvor: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja

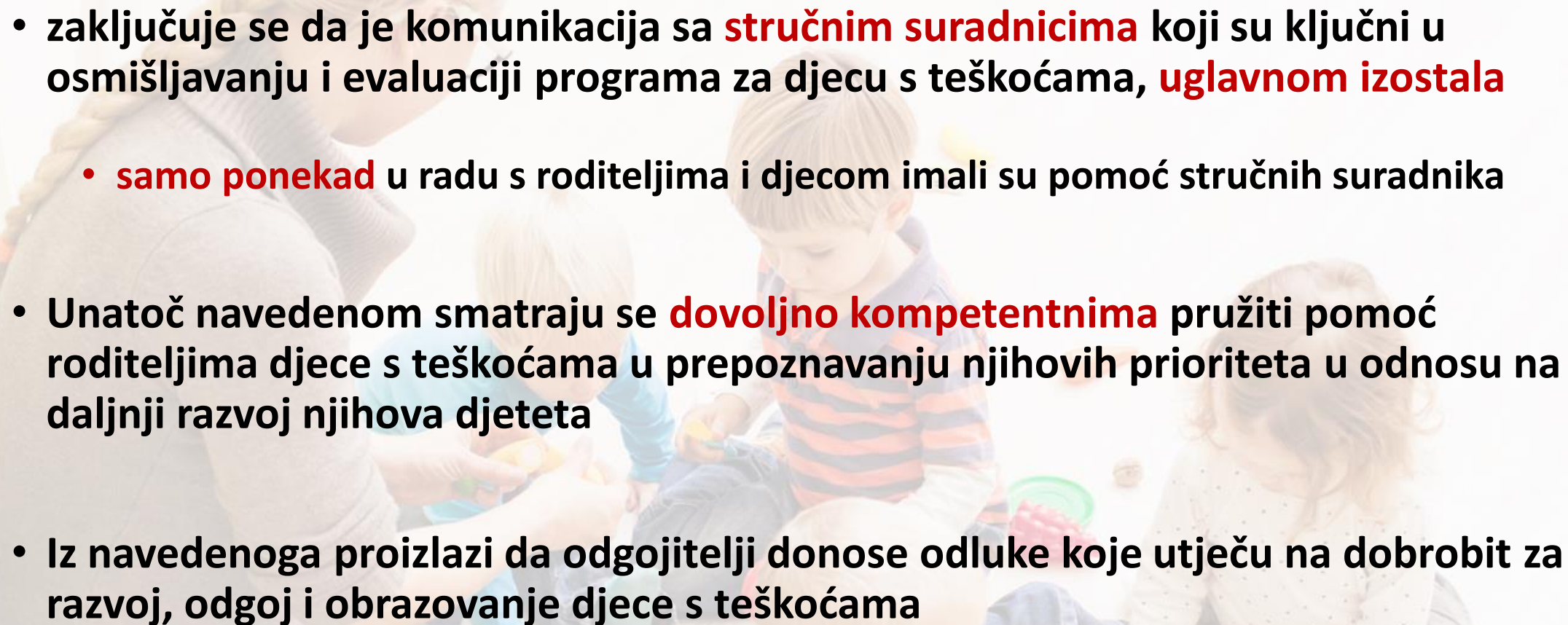
REZULTATI

- Odgojitelji se smatraju **kompetentnima** u izgradnji partnerskih odnosa s roditeljima
- Jednako je i za pružanje podrške roditeljima **djece s posebnim potrebama**
- Korištenje **digitalne tehnologije ?**

Izvor: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja

-
- odgojitelji najčešće navode svoja pozitivna iskustva jer uspijevaju **prepoznati i uvažavati** izbore i ciljeve roditelja za njihovo dijete
 - **optimistični su** u pogledu iniciranja suradnje i jačanju partnerstva
 - za stvaranje partnerstva s roditeljima visoko vrednuju **upornost, napor i volju** (želju) kao bitne značajke
 - ponekad spominju poteškoće u uspostavljanju suradnje s roditeljima u **online okruženju**
 - iako prema njihovim navodima uglavnom **posjeduju potrebne digitalne vještine**

Izvor: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja

-
- A woman with a braid is sitting on the floor, surrounded by several young children. They appear to be engaged in a hands-on activity, possibly a craft or a learning exercise. The woman is looking down at the children, and they are focused on their work. The background is a plain, light-colored wall.
- zaključuje se da je komunikacija sa **stručnim suradnicima** koji su ključni u osmišljavanju i evaluaciji programa za djecu s teškoćama, **uglavnom izostala**
 - **samo ponekad** u radu s roditeljima i djecom imali su pomoć stručnih suradnika
 - Unatoč navedenom smatraju se **dovoljno kompetentnima** pružiti pomoć roditeljima djece s teškoćama u prepoznavanju njihovih prioriteta u odnosu na daljnji razvoj njihova djeteta
 - Iz navedenoga proizlazi da odgojitelji donose odluke koje utječu na dobrobit za razvoj, odgoj i obrazovanje djece s teškoćama

Izvor: Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja

KAKO POMOĆI SEBI I DJECI?

-
- Kako se osjećam kada razmišljam o koroni? Kaosu? Potresu?

- **Kada se osjećam hrabro i sigurno?**

- **Crtanje uz relaksirajuću/
sretnu glazbu**

MENTI 21

Što možete reći djeci kada govore o osjećajima?

~~„Nemoj se bojati“~~

„Čujem da te strah“

~~„Nemaš se čega bojati“~~

„Vidim da te to muči.“

- Izrada stripa, mozaika, priče, popisa, zadajemo im mi zadatke... ili sami zadaju

• **Sadnja, sisanje**

- **Razgovor o promjenama, crtanje**
- **Dobra strana?**
- **Loša strana?**

- **Slike/popis mjesta, stvari**
- **Svi koji mi mogu pomoći**

<https://www.hzjz.hr/sluzba-promicanje-zdravlja/zivjeti-zdravo-kod-kuce-boravak-u-kuci-s-djecom-predskolske-dobi/>

Živjeti zdravo kod kuće: Boravak u kući s djecom predškolske dobi – preporuke projektnog tima Živjeti zdravo

15. travnja 2020. 14:18

U vrijeme epidemije uzrokovane koronavirusom, mnogi od nas primorani su ostati u svojim domovima sa svojim najmlađima. Svjesni činjenice da se zdrave navike usvajaju od najranije dobi te da boravak u kući utječe na tjelesnu aktivnost, prehranu i ritam spavanja djece, donosimo najvažnije poruke koje bi Vaše dijete trebalo usvojiti o zdravim stilovima života, kao i igre koje možete igrati s djecom kako biste radili na usvajanju zdravih navika u periodu dugotrajnog boravka u kući.

1. Započnite dan doručkom!

Ne zaboravite važnost doručka, kao prvog obroka u danu. Uključite dijete u izradu obroka. Dopustite mu da odabere namirnice, sudjeluje u pripremi hrane i postavljanju stola te potom zajedno doručkujte. Razgovarajte s djetetom o važnosti doručka i vrsti namirnica koje se preporučuju za doručak.

<https://www.unicef.org/croatia/sto-trebate-znati-o-koronavirusu-covid-19>

unicef za svako dijete

DJECA U AKCIJI

u vrijeme koronavirusa

Zbog širenja koronavirusa mnoge djevojčice i dječaci za sada moraju biti kod kuće. Nadamo se da ćemo uskoro svi opet biti vani, a do tada treba iskoristiti vrijeme najbolje što možemo i paziti da se ne zarazimo!

Kada kašlješ ili kišeš, maramicom ili laktom prekrij usta i nos. Maramicu odmah baci u koš.

Peri ruke sapunom sa svih strana i peri ih redovito. Nabroji barem do 30 ili otpjevaj kratku pjesmicu.

Odmori od tableta, laptopa, mobitela i TV-a. Uzmi knjigu, zaigraj društvenu igru, slaži, crtaj, gradil!

Važno je vježbati! Osmisli zabavne igre, pleši, radi gimnastiku... I pazi da nešto ne razbiješ 😊

Prati školske aktivnosti na daljinu i radi sve što treba za školu. Prati raspored, pospremaj knjige i bilježnice, drži stol urednim.

Jedi zdravo! Trebaju nam vitamini i minerali da budemo zdravi i puni snage.

PRAVILNO PRANJE RUKU

1 Namočite ruke pod tekućom vodom.

2 Nanesite tekući sapun za pranje ruku.

3 Trljajte dlan o dlan obje ruke.

4 Trljajte dlan desne o nadlanicu lijeve ruke i obratno.

5 Isprepletite prste i trljajte dlan o dlan obje ruke.

6 Obuhvatite prste suprotne ruke i trljajte.

7 Kružnim pokretima jedne ruke trljajte palac druge ruke i obratno.

8 Vrhove prstiju desne ruke kružno trljajte o dlan lijeve ruke i obratno.

9 Iperite ruke tekućom vodom.

10 Osušite obje ruke papirnatim ručnikom.

11 Upotreblijnim papirnatim ručnikom zatvorite slavinu za vodu.

**TRAJANJE
POSTUPKA
30 sekundi**

„ČISTE RUKE-MANJE MUKE“

- Slikovnice i crtići u edukativne svrhe

MENTI 22

Uvijek se možete obratiti!

tea@edulist.online

www.edulist.online

Instagram, Facebook, YouTube

HVALA!

LITERATURA

- Bežen, A. (2020) Koronavirus, koronanastava. *Zrno.*, XXXI., 140-141 (166-167)
- Boričević Maršanić, V., Raguž, A. (2020) *Sva lica dječje depresije i kako je prevladati? Psihoedukativna radna bilježnica*. Grad Zagreb: Poliklinika za zaštitu djece i mladih Grada Zagreba
- Jurčević Lozančić, Kudek Mirošević (2021) Izazovi partnerstva u ustanovama ranog i predškolskog odgoja i obrazovanja u vrijeme pandemije koronavirusa. *Hrvatska revija za rehabilitacijska istraživanja 2021*, Vol 57, br. 1, str. 128-144
- Pavičić Vukičević, J. (2020) Depersonalizacija institucionalnog odgoja u doba korone. *Zrno.*, XXXI., 140-141 (166-167)
- Sve o koronavirusu (COVID-19): <https://www.unicef.org/croatia/sto-trebate-znati-o-koronavirusu-covid-19>
- Kako objasniti koronavirus mlađoj djeci:
<https://www.unicef.org/croatia/media/3041/file/Kako%20objasniti%20koronavirus%20mla%20djeci%20.pdf>
- Dan kada je sve stalo: <https://vrtic-srednjaci.zagreb.hr/UserDocsImages/Aktualnosti/Dan%20kada%20je%20sve%20stalo.pdf>
- Bok, ovo je koronavirus: <https://vrtic-srednjaci.zagreb.hr/UserDocsImages/Aktualnosti/Bok,%20ovo%20je%20koronavirus.pdf>
- Korona: dječja psiha u vrijeme lockdowna: <https://www.dw.com/hr/korona-dje%20psiha-u-vrijeme-lockdowna/a-53290743>
- POZDRAV! Ja sam VIRUS, rođak sam gripe i prehlade: https://660919d3-b85b-43c3-a3ad-3de6a9d37099.filesusr.com/ugd/64c685_b01d06e6178044e0ad05214487026cb3.pdf
- Kako uskladiti odgoj i rad od kuće? – roditeljstvo u doba koronavirusa: <https://krenizdravo.dnevnik.hr/zivotni-stil/kako-uskladiti-odgoj-i-rad-od-kuce-roditeljstvo-u-doba-koronavirusa>
- 7+7 Strategies for Working from Home During COVID-19: <https://www.psychologytoday.com/us/blog/biofeedback-and-mindfulness-in-everyday-life/202003/77-strategies-working-home-during-covid-19>

LITERATURA

- Tips for handling work and kids during COVID-19 isolation: <https://www.livescience.com/coronavirus-tips-for-homebound-kids-parents.html>
- Kids, COVID-19, and Working From Home: How to Manage It All: <https://www.bitrix24.com/articles/kids-covid-19-and-working-from-home-how-to-manage-it-all.php>
- Tips for handling work and kids during COVID-19 isolation: <https://www.livescience.com/coronavirus-tips-for-homebound-kids-parents.html>
- Zdravstveni odgoj na daljinu – Koronavirus: <https://www.youtube.com/watch?v=jX3yzhUEgVI>
- Rezultati probira mentalnog zdravlja djece u Zagrebu: <https://www.poliklinika-djeca.hr/wp-content/uploads/2021/03/PROBIR-digitalna-verzija-min.pdf>
- Post-COVID sindrom u djece i mladih: Karika koja nedostaje: <https://www.poliklinika-djeca.hr/aktualno/novosti/post-covid-sindrom-u-djece-i-mladih-karika-koja-nedostaje/>
- Jesu li djeca i mladi ključni prenositelji korona virusa u populaciji? Istraživanja kažu DA: <https://www.poliklinika-djeca.hr/aktualno/novosti/jesu-li-djeca-i-mladi-kljucni-prenositelji-korona-virusa-u-populaciji-istrazivanja-kazu-da/>
- Mentalno zdravlje djece u kriznoj situaciji: <https://littledotapp.com/hr/blog/rast-i-razvoj/mentalno-zdravlje-djece-u-kriznoj-situaciji>
- Živjeti zdravo kod kuće: <https://www.hzjz.hr/sluzba-promicanje-zdravlja/zivjeti-zdravo-kod-kuce-boravak-u-kuci-s-djecom-predskolske-dobi/>
- Djeca u akciji u vrijeme koronavirusa: <https://www.unicef.org/croatia/sto-trebate-znati-o-koronavirusu-covid-19>